

Kindert Torah

Shelach

בס"ד

True Honor

“What’s cooking? It smells so good.”
“I am preparing a special dish for my father. It is called fatted quail.”
“Mmmm. It looks and smells delicious.”
“It is. And it is expensive. When I serve it to my father, I let him know how much it costs and how hard it is for me to afford it. How do you honor your father?”
“I make him work hard at the grinding wheel.”
“What?!? How is that honoring him?”
“He received a summons from the king to report for hard labor, which could last for years and years. I told my father that I would take his place in the king’s labor force. He would be freed from the hard labor. However, I would be leaving my job. I asked my father to support my family while I was gone. My *parnassa* is grinding wheat into flour, therefore, he would have to take my place at the grindstone, earning the income to support my family. I spoke softly to him and showed him that it was for his ultimate good to grind the flour. He happily agreed.”

The question is:
Who honors his father more? The one who complains while serving him the sumptuous food or the one who makes him work hard, saving him from the greater evil of the king’s hard labor force?

*The answer is:
These two cases are presented in the Gemora (Kiddushin 31a,b). The one who served the fatted quails was punished because he showed his resentment. The one make his father grind flour was rewarded because he saved him from a worse fate, and explained the situation to him with kind, soft words.*

THIS PUZZLE AND ANSWER IS FOR LEARNING AND DISCUSSION PURPOSES ONLY. DO NOT RELY UPON IT FOR PSAK HALACHA! CONSULT A RAV TO DETERMINE THE CORRECT HALACHIC RULING.

Learn a Lesson from Everything

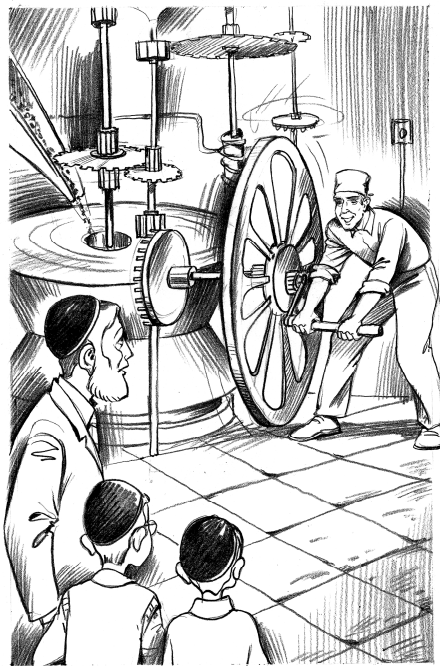
“How are you Pete?”

“Great, Chaim. Do you want to hear some great news?”
“Yes, Pete.”
“I have a part time job at a grocery store in the afternoons helping the customers pack their goods in bags and restocking the shelves. I always make sure that I come on time and don’t take any breaks. I even try

to come early, stay a little late, and figure out ways to work more efficiently. I smile at the customers and am happy to serve them. Today my boss gave me a big bonus for all of my extra effort.”
“Wow, that’s great, Pete!”
“Thanks, Chaim. Have a great day.”

Chaim arrives at home. His mother greets him warmly.

“Chaim, Shalom! How are you?”
“Shalom, Imma. I’m fine. I just met our neighbor Pete, who works at the grocery store. He told me that he received a big bonus from his boss for being so conscientious on the job.”

Chaim’s mother recognizes an opportunity to teach her son something very important.

“Very nice, Chaim. What did you learn from that?”

Chaim is a bit surprised. He never expected such a response from his mother.

“I didn’t learn anything, Imma. I just was happy for Pete.”

“I see, Chaim. Think about it for a moment. Perhaps you can learn something from Pete’s experience.”

Chaim begins to think. However, a thought is troubling him.

“Imma, why do I have to learn something from Pete?”

“That is a very good question, Chaim. Take a look at the first Rashi in this week’s *parasha*. The Torah recounts the sin of the *meraglim* (spies) immediately after the sin of Miriam. We know that nothing is haphazard in the Torah. Why

are these two events placed next to each other, Chaim?”

“Rashi explains that Miriam was punished for speaking badly about her brother. These evil people (the *meraglim*) saw what happened to her and did not take *mussar* (a moral lesson) from it.”

“Very good, Chaim. Rav Yerucham Levovitz zt”l, the Mashgiach of the Mirrer Yeshiva, makes a statement that is so simple, and yet so compelling, that it can change your entire outlook on life. He says that everything that we see and everything that we hear has a purpose. What is that purpose? To learn from it. To apply what we learn to ourselves. To take action. Take the new insight that you gain from your experience and turn it into a constructive action. This is the wisdom of *mussar*. ‘A wise man hears, and increases his learning’ (Mishlei 1:5). He takes *mussar* from everything that happens to him.”

Chaim thinks for a moment.

“Hashem arranged that encounter with Pete in order for me to learn something from it.”

“Exactly, Chaim.”

“If Pete gets rewarded by his boss for being conscientious at his job in the grocery store, how much more so will I be rewarded by my Boss – Hashem - for doing my job conscientiously.”

“Now you’re on the right track, Chaim.”

“Pete comes early to work. I can come early to *tefillah* (prayers) and learning sessions. Pete doesn’t waste his boss’s time. How can I waste the precious time that Hashem gave me? Pete works with happiness and enthusiasm. How much more so I should serve Hashem with great *simcha* (happiness) and *zerizus* (enthusiasm)!”

“Chaim, you have really learned the lesson. I am so proud of you!”

“Thank you, Imma. You have taught me a valuable lesson. I hope to grow from it my entire life.”

“B’ezer Hashem!”

Kinderlach . . .

Rav Yerucham’s wisdom is more valuable than diamonds. Someone who learns from every experience is like a worker who gathers riches all day. He sees something, learns from it, and adds the lesson to his treasury of wisdom. He hears a statement, and realizes that he must change his ways based on what he heard. His days are a paradise, filled with acquisition of spiritual valuables. Become rich, kinderlach. Take mussar from everything. Add the lessons to your spiritual storehouse. Grow from every experience. B’ezer Hashem you will become great people.

והגדת לבנד

פרשת שלח

אמו של חיים רואה כאן הזדמנות ללמד את בנה דבר חשוב ביותר.

"יפה מאוד, חיים. מה אתה לומד מזה?"

חיים מופתע מעט. הוא לא ציפה לתגובה כזו מצד אמו.

"לא למדתי שום דבר, אמא. פשוט שמחתי בשמחתו."

"כן, חיים. אבל חשוב על כך לרגע. אולי אתה יכול ללמוד משהו ממה שקרה לאיציק."

חיים מתחיל לחשוב. אך הוא עדיין מוטרד.

"אמא, מדוע עלי ללמוד משהו מאיציק?"

"שאלה טובה מאוד, חיים. הבט ברש"י הראשון בפרשת השבוע הזה. התורה מספרת על חטא המרגלים, מיד לאחר שהיא מספרת על חטאה של מרים. אנחנו יודעים שאין מקריות בסדר הדברים בתורה. מדוע מופיעים שני אירועים

אלה זה אחר זה?"

"רש"י מסביר שמרים נענשה על שדיברה לשון הרע על אחיה. ורשעים אלה (המרגלים) לא לקחו מוסר (לא למדו לקח) מכך."

"נכון מאוד, חיים. הרב ירוחם לבוביץ זצ"ל, המשגיח של ישיבת מיר, אומר משהו פשוט מאוד, אך גם מחייב מאוד; משהו שיכול לשנות את כל הסתכלותנו על החיים. הוא אומר שלכל מה שאנחנו רואים ושומעים יש תכלית. ומהי תכלית זו? שנלמד מהדברים, ושניישם את מה שלמדנו בחיים שלנו: שניקח את ההבנה החדשה שהושגה מהחוויה ונעשה פעולות מעשיות בהתאם. זוהי חכמת המוסר. 'ישמע חכם ויוסף לקח' (משלי א', ה'). החכם לומד מוסר מכל דבר שקורה לו."

חיים מהרהר לרגע.

"ה' סידר שאפגוש את איציק כדי שאלמד משהו ממנו."

"בדיוק כך, חיים."

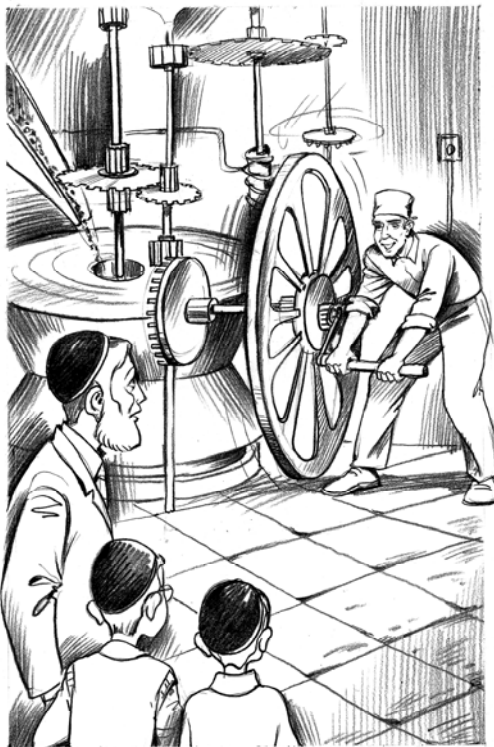
"אם איציק מקבל שכר נוסף ממעבידו על עבודתו המסורה בחנות המכולת, על אחת כמה וכמה שאני אקבל שכר מה'מעביד' שלי - מהקב"ה - אם

אעשה את מלאכתי במסירות. "כעת אתה בכיוון הנכון, חיים."

"איציק מגיע מוקדם לעבודה. אני יכול להקדים לתפילה ולסדרים. איציק איננו מבזבז זמן בשעת עבודתו. כיצד יכול אני לבזבז את הזמן היקר שהעניק לי ה' איציק עובד בשמחה ובהתלהבות. על אחת כמה וכמה שעלי לעבוד את ה' בשמחה גדולה ובזריזות!"

"חיים, באמת למדת את הלקח. אני כל כך גאה בך!"

"תודה לך, אמא. לימדתי אותי דבר חשוב. אני מקווה להשתמש בדבר זה כדי להמשיך ולגדול כל חיי." "בעזרת ה'!"

נבון אמיתי

"מה אתה מבשל? הריח פשוט נפלא!"

"אני מכין מאכל מיוחד עבור אבי: שליו שמן, אבוס."

"מממ... זה נראה טעים מאוד."

"זה באמת טעים - וגם יקר. כאשר אני מגיש אותו לאבי, אני אומר לו כמה זה עולה וכמה קשה לי לספק לו אותו. כיצד אתה מכבד את אביך?"

"אני מעביד אותו קשה. הוא טוחן קמח בריחיים."

"מה?! איזה מין כבוד זה?"

"הוא קיבל זימון מהמלך לעבודת פרך העשויה להימשך שנים על גבי שנים. סיפרתי לאבי שאלך במקומו לעבודת המלך, וכך הוא ייפטר מעבודה קשה זו. אך לשם כך, עלי לעזוב את פרנסתי. ביקשתי מאבי שיפרנס את משפחתי בזמן שאני אעבוד עבור המלך. בדרך כלל אני מתפרנס מטחינת קמח, ולכן, כדי לפרנס את המשפחה עליו לעשות מלאכה זו בעצמו. דיברתי אותו ברכות והראיתי לו שעבודת טחינת הקמח היא לטובתו בסופו של דבר. והוא הסכים בשמחה."

השאלה היא:

מי מכבד את אביו יותר? מי שמתלונן בזמן שהוא מגיש לאביו אוכל משובח, או מי שמעבידו קשה, ומצילו בכך מהצרה הגדולה של עבודת המלך?

תשובה:

שני מקרים אלה מופיעים בגמרא (קידושין ל"א, ע"א-ע"ב). מי שמגיש לאביו שליו אבוס נענש משום שהראה את אי הנחת שלו. מי שהעביד את אביו בטחינת קמח קיבל שכר, משום שהוא הצילו מעבודה קשה יותר, והסביר לו את המצב בכבוד ובלשון רכה.

חידות אלה והתשובות עליהן הן לצורך לימוד דיון בלבד. אין לסמור עליהם למעשה. יש להפנות את השאלה לרב כדי לקבל ממנו את הפסק הנכון.

ללמוד מכל דבר

"מה שלומך, איציק?"

"מצויין, חיים. רוצה לשמוע משהו טוב?"

"ודאי, איציק."

"אני עובד בשעות אחר הצהריים במכולת, ועוזר ללקוחות לארוז את המצרכים שקנו ולסדר את המדפים. אני תמיד מקפיד להגיע בזמן, ועובד בציפות. אני אפילו מנסה להגיע מוקדם, ונשאר לפעמים אחרי שעות העבודה, ומנסה אף למצוא דרכים ליעל את העבודה. אני מחייך ללקוחות ושמח לשרת אותם. היום קיבלתי בנוס (תוספת תשלום) מבעל החנות על כל המאמצים הנוספים שאני משקיע."

"איזה יופי, איציק!"

"תודה, חיים. שיהיה לך יום נהדר!"

חיים מגיע הביתה. אמו מקבלת אותו בחום.

"שלום, חיים! מה שלומך?"

"שלום אמא. אני בסדר, ב"ה. עכשיו פגשתי את שכננו איציק, שעובד בחנות המכולת. הוא אמר לי שהוא קיבל זה עתה בנוס מבעל המכולת על שעבד בנאמנות ובמסירות."

ילדים יקרים...

דברי החכמה של ר' ירוחם יקרים מפנינים. מישהו שלומד מכל חוויה בחייו הוא כמו עובד האוסף אוצרות כל היום. הוא רואה משהו, לומד ממנו, ומוסיף את הלקח שקיבל לאוצרות החכמה שלו. הוא שומע דברים, ומבין שעליו לשנות את דרכיו בהתבסס על מה ששמע. כל ימיו הוא נמצא בגן עדן - אוגר עוד ועוד אוצרות רוחניים. התעשרו, ילדים יקרים. קחו מוסר מכל דבר. הוסיפו את הלקחים לאוסף החכמה הרוחנית שלכם. לימדו מכל חוויה. ובעזרת ה' תגדלו עוד ועוד.